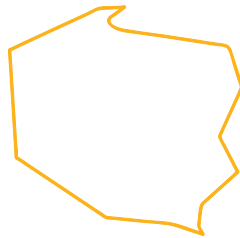

GDZIE W POLSCE DO MIASTA

Katarzyna Węgrzyn

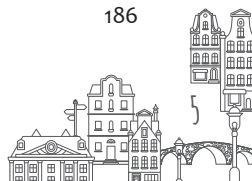
GDZIE W POLSCE DO MIASTA

Przewodnik po niezwykłych i nieoczywistych
miejscach w największych miastach Polski

Wydawnictwo Znak
Kraków 2022

SPIS TREŚCI

Od redakcji	7	Nie przegap!	85
		Muzea	90
BIALYSTOK	13	Podziemia	102
Plan miasta	14	Plaże	104
Historia	16	Punkty widokowe	107
Nie przegap!	19	Jedzenie	109
Muzea	24	Noclegi	112
Podziemia	33	Instaspoty	113
Parki	34	Atrakcje dla dzieci	114
Punkty widokowe	35	Ciekawostki	115
Jedzenie	36		
Noclegi	39	KRAKÓW	119
Instaspoty	41	Plan miasta	120
Atrakcje dla dzieci	42	Historia	122
Ciekawostki	43	Nie przegap!	126
		Muzea	134
		Podziemia	145
		Parki	148
BYGDOSZCZ	45	Punkty widokowe	150
Plan miasta	46	Jedzenie	151
Historia	48	Noclegi	155
Nie przegap!	51	Instaspoty	156
Muzea	53	Atrakcje dla dzieci	157
Podziemia	61	Ciekawostki	159
Parki	64		
Punkty widokowe	66		
Jedzenie	67	LUBLIN	163
Noclegi	71	Plan miasta	164
Instaspoty	73	Historia	166
Atrakcje dla dzieci	74	Nie przegap!	169
Ciekawostki	76	Muzea	173
		Podziemia	181
		Parki	184
GDAŃSK	79	Punkty widokowe	185
Plan miasta	80	Jedzenie	186
Historia	82		

Noclegi	190	Podziemia	298
Instaspoty	192	Parki	300
Atrakcje dla dzieci	193	Punkty widokowe	301
Ciekawostki	194	Jedzenie	303

ŁÓDŹ

	197	Noclegi	307
Plan miasta	198	Instaspoty	308
Historia	200	Atrakcje dla dzieci	309
Nie przegap!	204	Ciekawostki	310

Muzea	209
Podziemia	219
Parki	220
Punkty widokowe	222
Jedzenie	223
Noclegi	226
Instaspoty	229
Atrakcje dla dzieci	231
Ciekawostki	233

POZNAŃ

	237	WARSZAWA	313
Plan miasta	238	Plan miasta	316
Historia	240	Historia	320
Nie przegap!	243	Nie przegap!	325

Muzea	250
Podziemia	269
Parki	270
Punkty widokowe	271
Jedzenie	272
Noclegi	275
Instaspoty	276
Atrakcje dla dzieci	277
Ciekawostki	279

SZCZECIN

	281	Muzea	331
Plan miasta	284	Podziemia	357
Historia	286	Parki	359
Nie przegap!	288	Punkty widokowe	363

Muzea	294	Jedzenie	366
		Noclegi	371
		Instaspoty	373
		Atrakcje dla dzieci	376
		Ciekawostki	379

WARSZAWA

Podziemia	357
Parki	359
Punkty widokowe	363
Jedzenie	366
Noclegi	371
Instaspoty	373
Atrakcje dla dzieci	376
Ciekawostki	379

WROCLAW

	385	Podziemia	408
Plan miasta	386	Parki	410
Historia	388	Punkty widokowe	412
Nie przegap!	392	Jedzenie	414

Muzea	399	Noclegi	416
Podziemia	408	Instaspoty	417
Parki	410	Atrakcje dla dzieci	418
Punkty widokowe	412	Ciekawostki	420
Jedzenie	414		
Noclegi	416	Podziękowania	423
Instaspoty	417	Spis źródeł fotografii	425
Atrakcje dla dzieci	418		
Ciekawostki	420		

OD REDAKCJI

Istnieje wiele przewodników po największych miastach w Polsce, jednak żaden z nich nie jest taki jak ten. Znajdziecie tu Państwo autorski wybór atrakcji z dziesięciu największych polskich miast: Warszawy, Krakowa, Łodzi, Wrocławia, Poznania, Gdańska, Szczecina, Bydgoszczy, Lublina i Białegostoku. Oczywiście w każdym z nich jest mnóstwo muzeów, wartych zobaczenia miejsc i plenerowych atrakcji, które nie zostały opisane w tej książce – nie sposób byłoby zamieścić je tu wszystkie. Zaręczamy jednak, że wybrane miejsca pozwolą Wam poznać dane miasto i nie pozwolą się Wam w nim nudzić.

Nie jest to klasyczny przewodnik. Nie znajdziecie tu szczegółowych opisów, map, superdokładnych planów miast, ale – podobnie jak pierwsza książka Autorki: *Gdzie w Polsce na weekend* – ta również ma podsunąć czytelnikowi pomysły na ciekawe spędzenie czasu. Jesteśmy przekonani, że spełni ona to zadanie. Czytając przysyłamy do redakcji materiał, byliśmy zaskoczeni tym, jak słabo znamy nasze miasta i jak wiele jest w nich miejsc wartych odkrycia.

Każdy rozdział jest podzielony na 12 części. Pierwszą z nich jest **plan miasta**, na którym schematycznie zaznaczono położenie wszystkich wymienionych w rozdziale miejsc. Nie jest on hiperdokładny, ale ma pomóc czytelnikowi w zorientowaniu się, „co blisko czego leży”, aby dzięki temu nie pominąć żadnego miejsca zasługującego na uwagę.

Następnie jest **część historyczna**, pokrótce przybliżająca dzieje miasta. Kolejny moduł to **Nie przegap!** Wykorzystano w nim grafikę pozwalającą zorientować się, jakie walory ma dana atrakcja i w jakich okolicznościach lub w jakim towarzystwie najlepiej ją zwiedzać. Poszczególne symbole oznaczają:

odpowiednie dla dzieci

dostępne dla wózków

możliwość zwiedzania z psem

możliwość zwiedzania w deszczu

obcowanie z historią

obcowanie z kulturą

obcowanie z naturą

Następne dwie części w każdym rozdziale to **Muzea** i **Podziemia**, które są opisane według tego samego schematu – charakterystyka danego miejsca jest poprzedzona metryczką zawierającą podstawowe dane o obiekcie: adres, zakres cen, godziny otwarcia itp. Przyjęto, że bilety normalne do 15 zł będą

oznaczone   , bilety w ce-

nie od 15 do 50 zł   , a droż-

sze bilety   . Trzystopnio-

wą skalę zastosowano również do wskazywania poziomu atrakcyjności danego

miejsca dla dzieci. Jeśli przy danym obiekcie pojawia się symbol , informuje nas on, że zdaniem Autorki dane miejsce nie jest odpowiednie dla

dzieci. Dotyczy to na przykład muzeów, które prezentują drastyczne wystawy poświęcone czasom wojny i reżimu pierwszych lat PRL.

MUZEUW WSI LUBELSKIEJ

 al. Warszawska 96, Lublin

 około 1,5 godziny

 skansen.lublin.pl

 @muzeum_wsi_lubelskiej

PN	WT	ŚR	ČZ	PT	SOB	N
9,00 18,00	9,00 18,00	9,00 18,00	9,00 18,00	9,00 18,00	9,00 18,00	9,00 18,00

* poza sezonem muzeum zamknięte jest w dniach: od 1 listopada do marca o 17,00, a w kwietniu i październiku o 17,00

adres

czas potrzebny na zwiedzanie

adres strony internetowej

nazwa instagrama

godziny otwarcia – kolorowe kółka oznaczają dni, w które obiekt jest otwarty, szare – dni, kiedy jest zamknięty; czasami kółka są jednocześnie kolorowe i szare, oznacza to, że dni otwarcia bywają różne i trzeba się kontaktować bezpośrednio z placówką

dotychczasowe informacje dotyczące dni i godzin otwarcia

zakres cen

atrakcyjność dla dzieci

odpowiedź dla wózków

Kolejne elementy każdego rozdziału to **Parki**, następnie **Punkty widokowe** – w przypadku tych drugich podano lokalizację, by nie mieć wątpliwości, o jakie miejsce chodzi, gdy czytelnicy będą wpisywać je w Google Maps.

Osobną część to **Jedzenie**. Zawiera ona zarówno – w niektórych przypadkach – ciekawostki na temat charakterystycznej kuchni popularnej w danym mieście, jak i wykaz wartych odwiedzenia restauracji, kawiarni, a nawet

fast foodów. Przy każdym obiedzie gastronomicznym również pojawia się metryczka. Zaznaczono w niej zakres cen – pełny obiad dla jednej osoby w cenie do 50 zł to \$, obiad kosztujący od 50 do 100 zł – \$\$, a miejsca, w których za taki obiad trzeba zapłacić ponad 100 zł, oznaczone są \$\$\$\$. Uwzględniona jest również oferta dla wegetarian.

zakres cen

oferta dla
wegetarianczy można
wchodzić
z psem

W części **Noclegi** przy hotelach, w których warto się zatrzymać, zaznaczono, czy można w nich nocować z psem oraz jaki jest zakres cen za dobę. Przyjęto, że \$ to nocleg w cenie do 150 zł za noc, \$\$ odpowiada cenom z zakresu 150–300 zł, a \$\$\$ to miejsca, w których trzeba zapłacić ponad 300 zł.

zakres cen

czy można
nocować
z psem

i **Ciekawostki**. W części dotyczącej miejsc, które warto odwiedzić z młodszymi, również podano zakres cen, z jakimi wiąże się skorzystanie z danej atrakcji. Przyjęte kryteria są takie same jak w przypadku muzeów – \$ dla cen do 15 zł, \$\$ dla cen z przedziału 15–50 zł i \$\$\$ dla cen powyżej 50 zł.

Wszystkie informacje o wysokości cen biletów, godzinach otwarcia, adresach stron internetowych itd. zostały sprawdzone przed wysłaniem książki do druku, w marcu 2022 roku. Nie jest jednak powiedziane, że zanim czytelnik zacznie z niej korzystać, nie ulegną one zmianie. Warto o tym pamiętać i traktować te dane jako orientacyjne. Gdyby ktoś z Państwa zauważył informację, która się zdezaktualizowała, prosimy o wiadomość na adres mailowy gutkowski@znak.com.pl. Postaramy się wprowadzić korektę w kolejnych wydaniach *Gdzie w Polsce do miasta*.

W kilku miejscach opisano również atrakcje, które w momencie oddawania książki do druku nie były dostępne do zwiedzania – trwały w nich remonty lub były zamknięte do odwołania. Postanowiliśmy jednak z nich nie rezygnować, bo być może, gdy będą Państwo korzystać z tego przewodnika, wspomniane obiekty zostaną już otwarte. Zawsze warto sprawdzić taką informację wcześniej w internecie.

Praca nad tą książką była dla nas ciekawą i miłą przygodą. Mamy nadzieję, że zwiedzanie wraz z nią polskich miast będzie dla Państwa podobnym doświadczeniem.

Następne części to **Instaspoty**, czyli miejsca, w których wyjątkowo warto zrobić sobie zdjęcie, **Atrakcje dla dzieci**

BIAŁYSTOK

To miasto było dla mnie wyzwaniem, bo chociaż w ostatnich latach wschodnia część Polski zyskuje na popularności, to jednak wciąż zdecydowanie przegrywa z konkurencją. Białystok jest jednym z niewielu miast, w którym drogę z jego centrum do granic można przebyć, poruszając się cały czas po terenach zielonych. Czeka tu na was egzotyka kulturowa i kulinarna, a wszystko w otoczeniu pięknej przyrody.

PLAN MIASTA

NIE PRZEGAP!

- 1 Pałac Branickich
- 2 Opera i Filharmonia Podlaska
- 3 Cerkiew Mądrości Bożej
- 4 Cerkiew św. Jerzego
- 5 Cerkiew św. Ducha
- 6 Plaża
- 7 Rynek Kościuszki
- 8 Kościół św. Rocha
- 9 Białostocki Teatr Lalek

MUZEA

- 1 Muzeum Pamięci Sybiru w Białymstoku
- 2 Muzeum Wojska w Białymstoku
- 3 Muzeum Historii Medycyny i Farmacji
- 4 Podlaskie Muzeum Kultury Ludowej
- 5 Muzeum Starej Motoryzacji i Techniki „Moto Retro”
- 6 Muzeum Historyczne w Białymstoku
- 7 Muzeum Wnętrz Pałacowych w Choroszczu
- 8 Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego
- 9 Piwnica Lalek

PARKI

- 1 Park Planty
- 2 Park Konstytucji 3 maja

PUNKTY WIDOKOWE

- 1 Punkt widokowy w kościele św. Rocha

- 2 Taras na dachu Opery i Filharmonii Podlaskiej

JEDZENIE

- 1 Restauracja Tatarska Halva
- 2 Babka
- 3 Pawilon Towarzyski

NOCLEGI

- 1 Hotel Aristo
- 2 Hotel Branicki
- 3 Podlaskie Muzeum Kultury Ludowej

INSTASPOTY

- 1 Stawy Dojlidzkie
- 2 Szlak białostockich murali

ATRAKcje DLA DZIECI

- 1 Akcent Zoo
- 2 Park rozrywki w Jurowcach

HISTORIA

Pierwsi ludzie osiedlali się na terenach obecnego Białegostoku już w epoce kamienia. Groby osadników znaleziono na przykład w dzielnicach Pieczurki i Dojlidy. W epoce żelaza teren Białegostoku zamieszkiwały różne ludy, między innymi Prusowie, Jaćwingowie i związana z obszarem dzisiejszej Białorusi i Ukrainy ludność kultury zarubinickiej, po której pozostały kurhany w okolicy obecnej wsi Rostoły. Na ziemiach tych od zawsze więc stykały się różne kultury. Właśnie tędy biegł też popularny szlak handlowy łączący Bałtyk z Morzem Czarnym, co dodatkowo potęgowało mieszanie się zwyczajów.

Samo miasto nie ma długiej historii. Jego początków należy szukać w XV wieku. Pierwsza pisana wzmianka o nim pochodzi z 1426 roku. Wielki książę litewski Witold nadał wówczas wieś o nazwie Bielszczany Stok niejakiemu Maciejowi z Tykocina. Obszar Białegostoku znajdował się wtedy na styku Litwy, Rusi i Polski. Częścią Korony Polskiej stał się sto lat później, w XVI wieku. Okoliczne dobra ziemskie były w rękach kilku rodów, by ostatecznie trafić do rodziny Branickich. W 1709 roku właścicielem Białegostoku został Jan Klemens II Branicki, późniejszy hetman wielki koronny i kasztelan krakowski, szwagier oraz kontrkandydat Stanisława Augusta Poniatowskiego

do tronu Rzeczypospolitej. Potężny magnat wspierał rozwój handlu i instytucji miejskich, przebudował wzniesiony w końcu XVII stulecia pałac i otoczył go zjawiskowymi ogrodami. W rezydencji Branickich gościło wiele znakomitych postaci, między innymi królowie Polski: August II, August III i Stanisław August Poniatowski, syn carycy Katarzyny carewicz Paweł Romanow, późniejszy car i władca Wszechrusi, a także francuski król-uchodźca Ludwik XVIII. W 1749 roku miasto otrzymało prawa miejskie, a w 1753 roku zostało strawione przez pożar, który całkowicie zniszczył jego zabudowę.

W 1795 roku, po rozbiórce Polski, miejscowość trafiła do zaboru pruskiego i przez kolejne lata stopniowo popadała w ruinę. W 1807 roku w wyniku ustaleń pokoju w Tylży Białystok znalazł się w granicach Imperium Rosyjskiego. Po upadku powstania listopadowego w 1831 roku w mieście zaostrożono politykę rusyfikacyjną, ale też nastąpiło w nim gospodarcze odrodzenie. W ramach represji popowstaniowych wprowadzono wtedy granicę celną pomiędzy Rosją a Kongresówką, czyli Królestwem Polskim, znanym też jako Królestwo Kongresowe, będącym w unii personalnej z Imperium Rosyjskim w latach 1815–1832. Car Mikołaj I, dążąc do osłabienia przemysłu w Królestwie Polskim, nałożył wysokie cła na towary eksportowane stamtąd do państw zaborczych, przede wszystkim do

Rosji. Jednym z głównych ośrodków włókienniczych w Polsce była wtedy Łódź, a głównym rynkiem zbytu wytwarzanych tam towarów był właśnie rynek rosyjski. Właściciele łódzkich fabryk zaczęli więc masowo przenosić działalność za granicę Kongresówki, między innymi do Białegostoku i Supraśla, żeby ograniczyć bardzo wysokie koszty transportu. W 1862 roku przez Białystok poprowadzono linię kolejową łączącą Warszawę z Petersburgiem, co uczyniło z miasta ważny węzeł komunikacyjny i przyczyniło się do przyspieszenia jego rozwoju gospodarczego. Białystok od początku był miastem proletariatu, powodzeniem cieszyły się tu partie lewicowe, między innymi PPS czy żydowski Bund, regularnie wybuchwały również strajki robotników. Największe z nich miały miejsce w 1905 roku i zostały krwawo stłumione przez władze. Rok później, w odpowiedzi na rzekome ostrzeżenie przez ludność wyznania mojżeszowego prawosławnego pochodu, władze rosyjskie zainicjowały pogrom Żydów, w czasie którego zginęło ponad kilkadziesiąt osób. Najprawdopodobniej pogrom ten był częścią fali pogromów w Imperium Rosyjskim, która miała na celu odwrócenie uwagi obywateli od walki politycznej pomiędzy zwolennikami cara a rewolucjonistami.

W okresie międzywojennym, gdy miasto wróciło do Polski, Białystok powoli się rozwijał, wzniesiono nowe gmachy publiczne, osiedla

mieszkańciami, rozpoczęto prace nad tworzeniem sieci kanalizacyjnej. Pojawiły się nowe szkoły, szpital, teatr, a nawet stadion. Na początku II wojny światowej miasto zostało zajęte przez Niemców, którzy okupowali je do 22 września 1939 roku, a następnie przekazali Armii Czerwonej. 28 października Białystok został przyłączony do ZSRR jako część Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej. Sowieccy okupanci rozpoczęli szeroko zakrojone represje skierowane przeciwko ludności zarówno polskiej, jak i żydowskiej. Skutkowało to masową przymusową emigracją – tysiące białostoczian zostało deportowanych do Kazachstanu i na Syberię. 27 czerwca 1941 roku, po ataku Niemiec na ZSRR, do Białegostoku wkroczyły

Fasada pałacu Branickich

HISTORIA

MIE PŁACIĄPI

MUZEA

PODZIEMIA

PARKI

PUNKTY WIDOKOWE

REKONSTRUKCJE

NOCLEGI

INSTALACJE

DLA DZIECI

CIEKAWOSTKI

bataliony Einsatzgruppen i Wehrmacht, które spacyfikowały dzielnicę żydowską, pałac między innymi wybudowaną w 1913 roku Wielką Synagogę, jeden z najbardziej charakterystycznych budynków w mieście. Żywcem spłonęło w niej wówczas kilkaset osób. Pod koniec lipca 1941 roku w Białymstoku utworzono getto obejmujące obszar dawnej dzielnicy żydowskiej – obecnie są to tereny osiedli: Centrum i Przydworcowego. Zamknięto w nim około 50 tysięcy Żydów z miasta i okolic. Likwidacja getta nastąpiła po spacyfikowaniu trwającego pięć dni powstania, które wybuchło 16 sierpnia 1943 roku. Większość zamieszkujących białostockie getto Żydów zginęła w niemieckich obozach zagłady w Treblince,

Auschwitz i na Majdanku. Kolejny zwrot w historii Białegostoku nastąpił 27 lipca 1944 roku, kiedy miasto ponownie zajęły oddziały sowieckie. Aresztowano i wywieziono wtedy wielu polskich działaczy patriotycznych i żołnierzy AK.

II wojna światowa bezlitośnie potraktowała zarówno samo miasto, jak i jego ludność. W wyniku wyburzeń i nalotów centrum Białegostoku zostało niemal całkowicie zniszczone, a przy życiu została niecała połowa przedwojennych mieszkańców miasta.

Makieta XVII-wiecznej zabudowy miasta znajdująca się w Muzeum Historycznym w Białymstoku

NIE PRZEGĄP!

1 PAŁAC BRANICKICH

Zjawiskowy pałac – nazywany niegdyś polskim Wersalem – jest jedną z najlepiej zachowanych rezydencji magnackich epoki saskiej na ziemiach Rzeczypospolitej. Pierwotnie był to zamek obronny wzniesiony w XVI wieku przez rodzinę Wiesiołowskich, którzy byli wtedy właścicielami Białegostoku. Gdy w końcu XVII stulecia miasto trafiło w ręce rodziny Branickich, budowlę przekształcono we wspaniałą barokową rezydencję według projektu Tylmana z Gameren – jednego z najwybitniejszych architektów epoki. Kilka dekad później trwającą kilkadziesiąt lat rozbudowę pałacu zlecił Jan Klemens Branicki, najznakomitszy przedstawiciel swojego rodu i jeden z najznacześniejszych polskich magnatów. Żeby uruchomić wyobraźnię, napisał, że w XVIII wieku był właścicielem 12 miast, 257 wsi i 17 pałaców. Po jego śmierci tak dla pałacu, jak i dla całego miasta nastały niestety burzliwe czasy. W okresie rozbiorów rezydencja została ograbiona z wyposażenia, zburzono teatr i zasypano stawy leżące na terenie przynależnych posiadłości, a nawet wywieziono do Rosji drzewa i krzewy z pałacowego ogrodu. Car zlecił otwarcie w pałacu Instytutu Panien Szlacheckich, czyli szkoły dla dobrze urodzonych córek miejscowej elity. W trakcie I wojny

światowej mieścił się w nim szpital polowy, a po jej zakończeniu gmach był siedzibą urzędu wojewódzkiego i rezydencją wojewody. W 1944 roku stara siedziba Branickich została w ponad 70 procentach zburzona przez wycofujących się Niemców. Dużą część z tego, co po nich pozostało, jeszcze w tym samym roku zniszczyła Armia Czerwona. Na szczęście po wojnie szybko ruszyła odbudowa pałacu, a dziś znajduje się w nim Uniwersytet Medyczny, który zlokalizowano tu z prozaicznego powodu. Po prostu w tej części kraju brakowało medyków.

Na co zwrócić uwagę?

- 1 **Brama Wielka** była pierwszym elementem, jaki witał przyjezdnych. Robiła ogromne wrażenie i była porównywana do łuku triumfalnego. Swoim przepychem miała informować przybyszy, że jest jedynie zapowiedzią tego, co będzie można zobaczyć w środku. Zegar w Bramie Wielkiej to prawdopodobnie najstarszy zegar wieżowy w Polsce, działający od 1758 roku. Branicki zamówił go u szwajcarskiego kowala, a 90 procent elementów zegara to jego oryginalne części. W sezonie istnieje

HISTORIA

NIE PRZEGAPI!

MUZEA

PODZIALENIA

PARKI

PUNKTY WIDOKOWE

JEDZENIE

NOCLEGI

INSTANSPOTY

DLA DZIECI

CIEKAWOSTKI

Brama Wielka

możliwość zwiedzania Bramy Wielkiej. Wstęp jest darmowy – w bramie działa Multimedialne Centrum Informacji Turystycznej. Turyści są w nim obsługiwani od początku maja do końca września.

- ② We wnętrzu pałacu zobaczyć można oryginalne **sztukaterie**, płyty kominowe z herbami Branickich, piękne gabinety z niepowtarzalnym wystrojem. W momencie, w którym pisałam tę książkę, ze względu na restrykcje związane z pandemią koronawirusa, zwiedzanie było chwilowo ograniczone. Trzeba na bieżąco dowiadywać się, jak wygląda sytuacja.
- ③ Barokowy **park pałacowy** ma powierzchnię około 10 hektarów, jest podzielony na Ogród Górny i Dolny. Część górna parku ma kształt czworoboku. Jest to typowy ogród francuski, w którym znajdują się liczne fontanny i klomby. Dolna, angielska część parku to promenady i bulwary ozdobione pomnikami, posągami i sadzawkami. Część rzeźb pochodzi jeszcze z XVIII wieku. Nieistniejący już dziś teatr, który znajdował się obok

pałacu Branickich, został zbudowany w 1748 roku, czyli 17 lat przed otwarciem Teatru Narodowego w Warszawie, i był pierwszym stałym teatrem na ziemiach polskich.

- ④ **Arsenał** z oficyną to obiekty wzniesione w połowie XVIII wieku. Obecnie mieszczą się w nich Galeria Sztuki Współczesnej Arsenał oraz restauracja.

② OPERA I FILHARMONIA PODLASKA

To budynek, którego na pewno nie można przegapić, zwiedzając Białystok. Minimalistyczny w stylu gmach powstał w 2012 roku. W jego bryle dominują beton i szkło przeplatające się z zielenią i drewnem. We foyer znajdują się liczne elementy dekoracyjne. Co roku odbywają się tutaj setki wydarzeń artystycznych. Przed wizytą w mieście warto sprawdzić kalendarz wydarzeń, bo miłośnicy kultury na pewno znajdą tutaj coś dla siebie.

Gmach Opery i Filharmonii Podlaskiej

3 CERKWIE

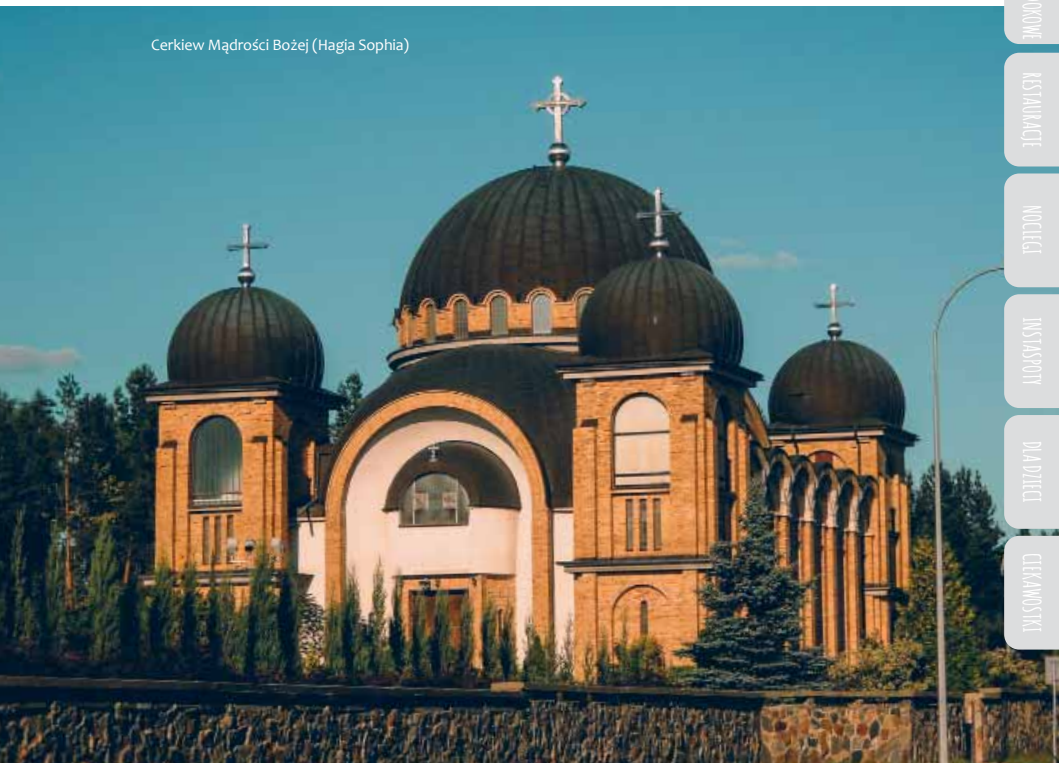
Około 20 procent mieszkańców Białegostoku wyznaje prawosławie, a w mieście można obejrzeć różne cerkwie. Na mnie zrobiły ogromne wrażenie, zwłaszcza że architektonicznie nawiązują do budynków z odległych części świata.

Jedną z najciekawszych białostockich świątyń jest tak zwana Hagia Sophia, czyli cerkiew Mądrości Bożej. Wzorowana na konstantynopolitańskiej Hagii Sophii, została wybudowana w 1996 roku. Posadzkę w niej wykonano z granitu o siedmiu kolorach, z centralnie umieszczoną kompozycją przedstawiającą dwugłowego orła, godło Cesarstwa Bizantyńskiego.

Kolejną ciekawą świątynią jest cerkiew św. Jerzego – to również współczesna budowla. Murowany budynek jest wzorowany na tradycyjnej architekturze rosyjsko-bizantyjskiej i zwieńczony pięcioma złożonymi kopułami.

Cerkiew św. Ducha jest największą prawosławną świątynią w Polsce. Cała koncepcja architektoniczna tej budowli opiera się na symbolice zesłania Ducha Świętego. Ścianom i kopułom nadano kształt języków ognia. Obok świątyni stoi imponująca dzwonnica o wysokości 70 metrów. Na trzech poziomach znajduje się w niej 10 dzwonów, a największy z nich waży 800 kilogramów. Budowlę zdobią mozaiki o powierzchni 60 metrów kwadratowych. Ściany wewnątrz cerkwi zostały pokryte dekoracją malarską o łącznej powierzchni 6,5 tysięcy metrów kwadratowych;

Cerkiew Mądrości Bożej (Hagia Sophia)

warto zobaczyć ją na żywo. Pamiętajcie o stosownym stroju.

4 PLAŻA

Stawy Dojlidzkie to kompleks kilkudziesięciu zbiorników zlokalizowanych na obszarze o powierzchni 140 hektarów. Część z nich nie została w żaden sposób przekształcona, znaleźć tam można dzięki przyrodzie, a część stanowi kompleks rekreacyjno-sportowy z plażą. Jest tu świetna infrastruktura – ścieżki spacerowe, place zabaw, kładki, pomosty, przebieralnie, toalety, legalnie można też rozpalić ognisko lub grilla. Miłośnicy aktywnego spędzania czasu na pewno skorzystają z wypożyczalni sprzętu wodnego, do dyspozycji są między innymi kajaki, rowery wodne, łodzie i deski surfingowe. Po sezonie to zatłoczone latem miejsce zmienia się w cichy zakątek idealny na romantyczne spacery.

5 RYNEK KOŚCIUSZKI

Rynek jest bardzo kameralny. Część zabudowy pochodzi z XVIII wieku. Kiedyś było tu handlowe serce miasta, a na placu dominowały żydowskie kramy. W trakcie II wojny światowej większość budynków została zniszczona, włącznie z ratuszem, na miejscu którego chciano postawić pomnik Stalina. Na szczęście te plany nie zostały zrealizowane, a ratusz

udało się zrekonstruować – dziś mieści się w nim Muzeum Podlaskie. Nad wschodnią pierzeją rynku góruje zespół archikatedralny złożony z neogotyckiej, wybudowanej na początku XX wieku bazyliki Wniebowzięcia NMP oraz XVII-wiecznego kościółka farnego. Skąd wzięto się takie połączenie? W trakcie zaborów nie można było stawiać nowych świątyń. Mieszkańcy Białegostoku sprytnie wykorzystali przepisy: wystarali się o pozwolenie na rozbudowę zabytkowego kościoła, a następnie w ramach tej „rozbudowy” wzniesli trzynawowy kościół z charakterystycznej czerwonej cegły.

6 KOŚCIÓŁ ŚW. ROCHA

Charakterystyczny biały budynek z ażurową wieżą pełni również symboliczną rolę pomnika historii. W 1925 roku wydano pozwolenie na założenie w Białymstoku drugiej parafii. Na miejsce budowy nowego kościoła wybrano Wzgórze św. Rocha. Kiedyś znajdowały się tam kaplica oraz cmentarz, które zostały sprofanowane przez Rosjan w trakcie powstania styczniowego, ale pozostały w pamięci mieszkańców miasta. W chwili wybuchu II wojny światowej kościół był w stanie surowym. Został na krótko zarekwirowany przez Niemców na koszary, a potem – co niezwykle – mimo działań wojennych w dalszym ciągu prowadzono prace budowlane. W 1941 roku rozpoczęto odprawianie tu nabożeństw, a budowę kościoła zakończono ostatecznie w 1944 roku. W środku znajdują

ISTORIA
 NIE PRZECIPI
 MUZA
 PODZIEMIA
 PARKI
 PUNKTY WIDOKOWE
 JEDZENIE
 NOCLEGI
 INSTANSJOPOL
 DLA DZIECI
 CIEKAWOSTKI

się kryształowe sklepienia okalające centralnie umieszczony witraż. Warto zwrócić uwagę na kopię wileńskiego obrazu Matki Boskiej Ostrobramskiej i tablice pamiątkowe poświęcone żołnierzom z Kresów.

7 BIAŁOSTOCKI TEATR LALEK

Jest jednym z najstarszych tego typu teatrów w Polsce. Współpracują z nim najwybitniejsi twórcy sztuki lalkarskiej, a na scenie można podziwiać kukiełki, pacynki, marionetki, jawniki (to rodzaj kukiełek, których głową i korpusem porusza ręka aktora umieszczona w ich

wnętrzu, a do kończyn są przy-czepione druty, trzymane przez tego samego aktora w drugiej ręce) i inne lalki. W każdym sezo-nie odbywa się tu kilka premier, więc każdy znajdzie przedsta-wienie dla siebie. A jeżeli czas nie pozwa-la wam zasiąść na widowni, koniecznie odwiedźcie chociaż samą Piwnicę La-lek (zob. s. 32), żeby obejrzeć zebrane w niej ekspozycje.

MUZEA

MUZEUM PAMIĘCI SYBIRU
W BIAŁYMSTOKU

ul. Węglowa 1, Białystok

przynajmniej 60 minut

sybir.bialystok.pl

@sybirmemorialmuseum

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SB	N
9:30 16:30	9:30 16:30	9:30 16:30	9:30 16:30	9:30 16:30	12:00 19:30	9:30 16:30

zarezerwować około 2,5 godziny. Trudny, ale ważny kawał historii został tu pokazany w ciekawy i przystępny sposób. Na miejscu można kupić sporo tematycznych książek i zjeść smaczny posiłek.

Zdjęcia – element wystawy poświęconej sybirakom

Działa od 17 września 2021 roku. Nowoczesny budynek i bardzo poruszająca, rozbudowana wystawa dotycząca zsyłek na Sybir są niezwykle interesujące. Bardzo brakowało mi takiego miejsca w Polsce; cieszę się, że powstało. Na dokładne zwiedzanie trzeba

MUZEUW WOJSKA W BIAŁYMSTOKU

ul. Jana Kilińskiego 7, Białystok

60 minut

mwb.com.pl

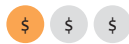

@muzeumwojskabilystok

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SB	N
9:30 17:00	9:30 17:00	9:30 17:00	9:30 17:00	9:30 17:00	9:30 17:00	9:30 17:00

* między 13:30 a 14:00 przerwa – muzeum zamknięte

z wojną i czasami PRL trzeba mieć po-
kazać, a tutaj zrobiono to konkretnie
i ciekawie. Zobaczyć można, jak wyglą-
dały okopy, jak ustawiano broń w czasie
ataku albo do czego służyły konkretne
elementy uzbrojenia, co o wiele bar-
dziej działa na wyobraźnię niż ekspozy-
taty w szklanych gablotach. Umiejętnie
zastosowano tu też rozwiązania multi-
medialne, zwiedzający mogą posłuchać
na przykład poruszających wspomnień
żołnierzy, które zostają w pamięci na
długie miesiące – sama ciągle je pamię-
tam. W muzeum są też organizowane
wystawy czasowe, a sympatyczny pan
z obsługi z własnej inicjatywy zasypy-
wał mnie ciekawostkami. Zdecydowa-
nie warto tutaj zajrzeć!

Jadąc do niego, nie spodziewałam się du-
żej ekspozycji, a jednak okazało się, że
w tym kameralnym miejscu można
naprawdę sporo zobaczyć. Na gości cze-
kają tu trzy stałe wystawy, pełne eks-
ponatów ilustrujących naszą historię
od 1914 do 2010 roku. Tematy związane

MUZEUW HISTORII MEDYCYNY I FARMACJI

ul. Jana Kilińskiego 1, Białystok

30 minut

umb.edu.pl/muzeum

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SB	N
10,00 17,00	10,00 17,00	10,00 17,00	10,00 17,00	10,00 17,00	9,00 17,00	9,00 17,00

między innymi dawne tabletkarki, wyposażenie gabinetów dentystycznych, szpitala polowego, rozwieracze do powiek oraz wiele innych przyrządów, często wywołujących nawet dreszczyk strachu. W jednym z gabinetów znajdują się ludzkie narządy zakonserwowane w formalinie. Przy okazji zwiedzania poznacie też skróconą wersję historii pałacu.

Wnętrze Muzeum Historii
Medycyny i Farmacji

Muzeum zajmuje kilka pomieszczeń w prawym skrzydle pałacu Branickich, w którym funkcjonuje od 2011 roku. Same eksponaty są jednak dużo starsze, bo pochodzą z XIX i XX wieku, a pozyskano je z okolic Białegostoku. Tu-tejsza wystawa zaciekaWi każdego, bo dotyczy codziennego życia naszych babć i prababć. Obejrzeć można tu

HISTORIA

MIEJSCA

MUZA

PODZIAŁ

PARKI

PUNKT WIDOKOWY

DZIWIŁY

NOCLEJE

INSTALACJE

PIACZKI

CIKAWOSTKI

PODLASKIE MUZEUM KULTURY LUDOWEJ

ul. Leśna 7, Wasilków

przynajmniej 1,5 godziny

skansen.bialystok.pl

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SB	N
9,00 18,00	9,00 18,00	9,00 18,00	9,00 18,00	9,00 18,00	9,00 18,00	9,00 18,00

§ § §

jest gigantyczny – zajmuje 27 hektarów! W trakcie długiego spaceru można podziwiać ponad 30 obiektów: chałup, dworów, spichlerzy, kapliczek, stodoł czy wiatraków. Na terenie kompleksu znajduje się nawet oryginalna bimbrownia. Wszystko otoczone jest zielenią, co nie jest przypadkowe – w ogródkach obok obiektów muzealnych można zobaczyć wypielęgnowane zielniki, warzywniki i niezliczone ilości kwiatów. Wnętrza niektórych obiektów są udostępnione do zwiedzania z przewodnikiem między końcem kwietnia a końcem września (polecam sprawdzić wcześniej tę informację, bo może się ona różnić w kolejnych latach). Można w nich zobaczyć dawne wyposażenie i wyobrazić sobie, jak wyglądało codzienne życie ich mieszkańców. Na zewnątrz budynków skansen można zwiedzać cały rok.

Co prawda administracyjnie placówka znajduje się w Wasilkowie, ale to zaledwie kilka minut od granicy miasta. Cze-ka was tam prawdziwa podróż w czasie, choć muszę przyznać, że i bez wizyty w skansenie, przechadzając się po niektórych podlaskich wsiach, miałam nieraz wrażenie, że czas zatrzymał się tam w miejscu wiele lat temu. Skansen

MUZEUUM STAREJ MOTORYZACJI I TECHNIKI „MOTO RETRO”

ul. Węglowa 8, Białystok

około 60 minut

facebook.com/MotoRetroBialystok/

PN WT ŚR CZ PT SB **N**
11.00
15.00

* w tygodniu możliwość zwiedzania w grupie po wcześniejszym umówieniu się

\$ \$ \$

😊 😊 😄

👶

Placówka na Węglowej została założona przez członków Stowarzyszenia Starej Motoryzacji i Techniki. Wystawę stanowią zabytkowe rowery i motocykle sprzed ponad stu lat oraz oczywiście samochody i ich prototypy. Fanów techniki przyciągają tu eksponaty związane

z dawną komunikacją miejską, kolejnictwem oraz pożarnictwem, zabytkowe radiodbiorniki, a także sprzęt RTV i łącznościowy. W trakcie wydarzeń, które organizuje muzeum, istnieje możliwość przejażdżki wybranymi pojazdami.

Eksponaty prezentowane w muzeum

MUZEUW HISTORYCZNE W BIAŁYMSTOKU

ul. Warszawska 37, Białystok

około 60 minut

muzeum.bialystok.pl/
muzeum-historyczne/

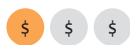

@muzeum.historyczne.
bialystok

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SB	N
10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00
17,00	17,00	17,00	17,00	17,00	17,00	17,00

* między 13,00 a 14,00 przerwa – muzeum zamknięte

się tam jak w muzeum, tylko jak goście w ekskluzywnych wnętrzach. Ekspozycja jest bardzo różnorodna, momentami aż zaskakująca. Na parterze można obejrzeć wnętrza bogatej mieszczańskiej kamienicy z przełomu XIX i XX wieku. W jednym z pomieszczeń znajduje się wielka makieta prezentująca zabudowę miasta z XVIII stulecia, a lektor wspomagany przez efekty multimedialne zapoznaje zwiedzających z historią Białegostoku. Na piętrze są prezentowane dzieje hotelu Ritz, dawnej perły miasta, która nie przetrwała wojny, ale wciąż jest żywa w pamięci mieszkańców. Dostępne są również wystawy czasowe; ja trafiłam na bardzo ciekawą: „Pieniądz w czasie wojny i okupacji”.

Mieści się w pięknej rezydencji w stylu secesyjnym. W trakcie zwiedzania z moją przyjaciółką byłyśmy jedynymi turystkami, dzięki temu nie czułyśmy

MUZEUM WNĘTRZ PAŁACOWYCH W CHOROSZCZY

ul. Pałacowa 2, Choroszcz

około 45 minut

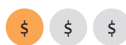

muzeum.bialystok.pl/muzeum-wnetrz-palacowych-w-choroszczy/

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SB	N
10.00 17.00	10.00 17.00	10.00 17.00	10.00 17.00	10.00 17.00	10.00 17.00	10.00 17.00

* między 13.30 a 14.00 przerwa – muzeum zamknięte

wznosi się na sztucznej wyspie otoczonej wodami stawu. Okala go 25-hektarowy park, z kanałami wzorowanymi na wersalskich. Stała ekspozycja muzeum pozwala obejrzeć wnętrza pałacowe z XVIII i XIX wieku. To niezwykła podróż po zwyczajach i kulturze minionych epok. Do zwiedzania jest kilka pomieszczeń – od garderoby po reprezentacyjne salony – dzięki czemu można zobaczyć, jak wyglądała codzienność dawnych elit.

Wnętrze muzeum

Ten oddział Muzeum Podlaskiego znajduje się 15 minut jazdy autem od granic miasta. Chociaż to kawałek, naprawdę warto się tu wybrać. Muzeum mieści się w dawnym letnim pałacu hetmana Jana Klemensa Branickiego, który

ISTORIA

NIE PRZECIĄPI

MUZA

PODZIEMIA

PARKI

PIKNIKI WODKOWE

JEDZENIE

NOCLEGI

INSTASPOTY

DLA DZIECI

CIEKAWOSTKI

MUZEUW RZEŹBY ALFONSA KARNEGO

ul. Świętojańska 17, Białystok

około 45 minut

muzeum.bialystok.pl/muzeum-rzezby-alfonsa-karnego

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SB	N
10.00 17.00	10.00 17.00	10.00 17.00	10.00 17.00	10.00 17.00	10.00 17.00	10.00 17.00

* między 13.00 a 14.00 przerwa – muzeum zamknięte

₰ ₰ ₰

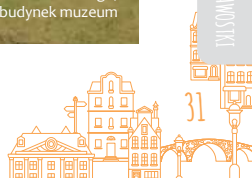

Piękna drewniana willa w centrum miasta została zbudowana w XIX wieku i należała do bogatych mieszczan. W jej niezwykłych wnętrzach od 1993 roku można zapoznać się z biografią rzeźbiarza Alfonsa Karnege. Artysta urodził się w Białymstoku, ale większość życia spędził w Warszawie. Jego rzeźby

to głównie realistyczne wizerunki sławnych ludzi. Oprócz samych dzieł na wystawie zaprezentowano warunki, w jakich pracował, oraz sprzęt, którego używał. Organizowane są tutaj również wystawy czasowe.

Rzeźby Alfonsa Karnege, w tle budynek muzeum

PIWNICA LALEK

ul. Konstantego Kalinowskiego 1,
 Białystok

około 30 minut

btl.bialystok.pl/piwnica-lalek/

PN	WT	ŚR	CZ	PT	SB	N
	8.00 12.00	8.00 12.00	8.00 19.00	8.00 19.00	15.30 19.00	

* w czwartek i piątek przerwa między 12.00 a 15.30, zwiedzanie możliwe też zawsze przed spektaklem teatralnym

XX wieku. Stali bywalcy teatru z pewnością rozpoznają tu wiele rekwizytów, a dla nowicjuszy będzie to też nie lada gratka, bo Piwnica Lalek to prawdziwie magiczny świat. U mnie te lalki wywołują dreszczyk emocji, są piękne, ale jest w nich coś, co mnie przeraża.

Zastanawialiście się kiedyś, co się dzieje z lalkami, kukiełkami i maskami po przedstawieniach? Zwykle lądują w magazynach, czekając na drugą szansę lub utylizację. W tej magicznej piwnicy postanowiono jednak zrobić z nimi coś innego, stworzyć z nich wystawę. Najstarsze eksponaty pochodzą z lat 60.

PODZIEMIA

Istnieje mnóstwo legend dotyczących tuneli pod pałacem Branickich. Podziemne korytarze miały podobno łączyć go nawet z letnią rezydencją w Choroszczy. Niestety, nic nie wskazuje na to, by taki spektakularny chodnik naprawdę mógł istnieć, ale w każdej plotce jest ziarnko prawdy. Kilka lat temu odkryto kanał biegnący pod dziedzińcem pałacu Branickich i wychodzący w parku obok Teatru Dramatycznego. Jego zwiedzanie nie jest możliwe, ale istnieje szansa, że w przyszłości zostanie poddany renowacji i udostępniony turystom.

Pawilon Pod Orłem
w ogrodzie Branickich

HISTORIA

MIEJSCA

KUCHA

PODZIEMIA

PARKI

PUNKTY WIDOKOWE

JEDZENIE

NOCLEGI

INSTALACJE

DLA DZIECI

CIĘKANOSTKI

HISTORIA

MIEJSCA

MUZKA

PODZIEMIA

PARKI

PUNKTY WIDOKOWE

JEDZENIE

NOCLEGI

INSTANSPOTY

DLA DZIECI

CIEKAWOSTKI

PARKI

1 PARK PLANTY

Znajduje się w sercu miasta, w pobliżu pałacu Branickich. Założono go na początku XX wieku na miejscu dawnych murów miejskich. Łączy park Konstytucji 3 Maja z parkiem Poniatowskiego. Jest piękny, znajdziecie w nim między innymi rosaria ułożone na czterech poziomach i szpalery z żywopłotów ciągnące się wzdłuż głównej alei. Największymi atrakcjami parku są podświetlona fontanna w romantycznej alei Zakochanych i nowoczesny plac zabaw dla dzieci. W trakcie spaceru warto zwrócić uwagę na rzeźbę psa, noszącego nadane mu przez białostoczczan imię Kawelin. To wierna kopia rzeźby, która stała kiedyś przy pałacu Branickich i zaginęła w trakcie wojny. Pochodzenie imienia psa nie jest do końca jasne, ale prawdopodobnie jest to nawiązanie do osiadłego na Białostocczyźnie carskiego pułkownika Mikołaja Kawelina, którego rzeźba zdaniem wielu miała przypominać. Od 2009 roku członkowie

Pies Kawelin

Rosyjskiego Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego działającego w Białymstoku domagają się zmiany nazwy pomnika z „Pies Kawelin” na „Pies Kawelina”, bo obecna, ich zdaniem, obrazuje dumę narodową Rosjan. Ich wezwania jak dotąd pozostały bez echa.

2 PARK KONSTYTUCJI 3 MAJA

Modernistyczny park utworzono na przełomie lat 20. i 30. ubiegłego wieku. Początkowo znany był pod nazwą Zwierzyniec, z uwagi na funkcjonujące

Pomnik upamiętniający 42. Pułk Piechoty

w nim zoo. Oprócz malowniczych alejek i kojącej zieleni można tutaj znaleźć wiele akcentów historycznych, między innymi cmentarz wojenny z 1920 roku. Popularna jest też rzeźba Bellony, rzymskiej bogini wojny, podtrzymującej rannego żołnierza. Upamiętnia ona 42. Pułk Piechoty, który od 1922 roku miał w mieście swoją stałą siedzibę. Oryginał został zniszczony wiosną 1940 roku z rozkazu NKWD przez żołnierzy Armii Czerwonej. Rzeźba, którą można oglądać obecnie, to rekonstrukcja. Na najmłodszych w parku czeka nowoczesny plac zabaw.

PUNKTY WIDOKOWE

**1 PUNKT WIDOKOWY
W KOŚCIELE ŚW. ROCHA**

ul. Księdza Adama Abramowicza 1,
Białystok

Punkt widokowy znajduje się w połowie wysokości 80-metrowej wieży kościelnej. Można z niego podziwiać panoramę całego miasta. Wstęp na punkt widokowy jest bezpłatny. Można z niego korzystać przez cały tydzień od wiośny do końca października.

**2 TARAS NA DACHU OPERY
I FILHARMONII PODLASKIEJ**

ul. Podleśna 2, Białystok

W weekendy w sezonie letnim na dachu osmiopiętrowego budynku kwitnie zachwycający ogród, a ze znajdującego się tam tarasu widokowego można podziwiać miasto. Na szczyt prowadzą kręte schody porośnięte roślinnością. Do dyspozycji osób z niepełnosprawnościami i seniorów jest winda. Cena wstępu to 8 zł. Bezpłatnie na dach mogą wejść dzieci do 13. roku życia za okazaniem legitymacji szkolnej i pod opieką osoby dorosłej.

Górująca nad otoczeniem
wieża kościoła św. Rocha

Widok z tarasu na dachu
Opery i Filharmonii Podlaskiej

HISTORIA

NIEPŁACANI

MUSZA

PODZIEMIA

PARKI

PUNKTY WIDOKOWE

JEDZENIE

NOCLEGI

INSTALACJE

PIAČZECI

CIĘKANOSTKI

Do Białegostoku warto przyjechać ze względu na jego walory nie tylko turystyczne, ale również kulinarne! Charakterystyczne, niespotykane w innych regionach kraju lokalne dania na pewno was zachwycą. Czego warto spróbować?

Babka ziemniaczana to absolutny klasyk. Robi się ją z utartych surowych ziemniaków wymieszanych ze skwarkami. Po doprawieniu całość jest zapiekana. Można ją jeść jako osobną potrawę lub sycący dodatek do dania głównego.

Kiszka na pierwszy rzut oka może przypominać kiełbasę. Pozory jednak mylą, bo to ziemniaczany farsz zapiekany w jelitach. Ja uwielbiam kiszkę z sosem grzybowym.

Bliny robi się z gotowanych ziemniaków, tradycyjnie nadziewanych mięsem. Kształtem przypominają placki.

Kartacze są przyrządzane z surowych i gotowanych ziemniaków, faszerowane mięsem mielonym i podawane z okrasą.

O **sękaczu** można byłoby napisać osobny rozdział. Już samo przygotowywanie go robi wrażenie – drewniany wałek w trakcie obracania go nad ogniskiem jest oblewany ciastem, które powoli ściekając, zastyga w niezwykłe kształty, a cały proces trwa kilka godzin. Gotowy sękacz jest podobny do ściętego pnia drzewa z „sękami”, które tworzą się właśnie dzięki obracaniu ciasta. Do jego wykonania potrzeba około 40 jaj, a gotowy ma średnio 50 centymetrów długości. Można go bardzo długo

przechowywać, dlatego w czasie wizyty w Białymstoku polecam kupić sobie ten przysmak na wynos i cieszyć się nim jeszcze w domu.

Marcinek to wielowarstwowe ciasto składające się z cieniutkich placków przełożonych kremem śmietankowym. W związku z koniecznością wałkowania i pieczenia, a potem przekładania przynajmniej kilkunastu placków jest bardzo pracochłonny. Smak jednak wynagradza wysiłek.

Mrowisko to warstwa płatów ciasta faworkowego ułożona w kształt stożka, obficie polana miodem, posypana rodzynkami i makiem.

Buza to napój sprowadzony do Polski ponad sto lat temu przez Macedończyków. Przyrządza się go z rozgotowanej kaszy jaglanej z dodatkiem cukru i drożdży. Gdy zaczyna lekko fermentować, jest gotowy do spożycia. Często bywa doprawiany rodzynkami, a podaje się go z chałwą.

Sery korycińskie to duma regionu. Według tradycji na Podlasiu sery produkuje się od XVII wieku, a dokładnie od czasu potopu szwedzkiego, kiedy szwajcarscy żołnierze, którzy walczyli po polskiej stronie i kurowali się w okolicznym folwarku, zdradzili miejscowym swoje receptury. Jako koagulantu początkowo używano proszku z suszonych żołądków cielęcych, dziś w użyciu jest już standardowa mleczarska podpuszczka. Wśród stosowanych dodatków smakowych są różne zioła, orzechy i grzyby. Sery korycińskie zjecie w restauracjach oraz kupicie w lokalnych sklepach.

Bimber w ciężkich czasach był popularnym środkiem płatniczym, a i dzisiaj sporo osób pędzi go w domowych

warunkach. Najczęściej do jego sporządzenia służą łatwo dostępne produkty (zboże, ziemniaki, cukierki, cukier, męsa), a proces produkcji przebiega bez

dodatkowej rektyfikacji. Można go doprowadzić na różne sposoby: miodem, ziołami, owocami.

1 RESTAURACJA TATARSKA HALVA

ul. Rycerska 1, Białystok

* trzeba się wcześniej skontaktować i ustalić, czy z uwagi na obłożenie restauracji na pewno można przyjść z psem

pn.–niedz. – 12.00–21.00

facebook.com/RestauracjaHalva/

@halva_bialystok

Ta restauracja jest miejscem stworzonym z sercem, bo to rodzinny biznes tatarskiej rodziny. Tatarzy obecni są na Podlasiu od czasów Jana III Sobieskiego – król pozwolił im się tu osiedlić w podziękę za służbę wojskową, walczyli pod jego rozkazami między innymi w czasie odsieczy wiedeńskiej – i pomimo egzotycznego pochodzenia z czasem stali się współtwórcami podlaskiej kultury, również tej kulinarnej. W Halwie spróbujecie dań przygotowanych według przepisów przekazywanych z pokolenia na pokolenie. W ofercie są dania tradycyjne, ale też nowoczesne, między innymi z wołowiną, cielęciną i baraniną. To mocno mięsna kuchnia, ale wegetarianie też znajdą coś dla siebie.

2 BABKA

ul. Lipowa 2, Białystok

pn.–czw. – 12.00–21.00, pt.–sob. – 12.00–22.00, niedz. – 11.00–21.00

facebook.com/Babka.Bialystok

To restauracja znajdująca się przy rynku. Jej wnętrze wręcz kipi wzorami i charakterystycznymi kolorami. Menu jest bardzo długie i różnorodne, zawiera przysmaki wszystkich kuchni, jakie można kojarzyć z Podlasiem. Jeśli szukacie miejsca, gdzie serwuje się ogromne porcje tradycyjnych dań, to Babka będzie idealna.

3 PAWILON TOWARZYSKI

ul. Akademicka 30, Białystok

🕒 pn.–czw., niedz. – 11.00–22.00,
pt.–sob. – 12.00–23.00

🌐 pawilontowarzyski.pl

📷 @pawilon_towarzyski

Przeszkolony półokrągły budynek już z zewnątrz prezentuje design rodem z PRL, oczywiście w nowoczesnym, wysokiej jakości wydaniu. Miłośnicy stylowych wnętrz będą zachwyceni ogromną liczbą roślin, detalami z lat 70., forniowanymi meblami i boazerią. W restauracji najważniejszy jest jednak nie wystrój, a dania. Zjecie tu posiłki stanowiące unikatowe połączenie kuchni lokalnej i nowoczesnej. Menu jest sezonowe, spory wybór mają również wegetarianie. Na pewno warto skosztować blinów oraz hummusu na smażonym chlebie litewskim, a na amatorów dawnej kuchni czekają takie rarytasy jak mózdzek cielęcy czy pierogi z gęsimi żołądkami. Świetna atmosfera, profesjonalna obsługa i genialne drinki.

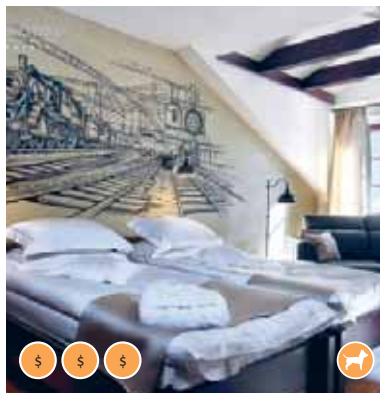

NOCLEGI

1 HOTEL ARISTO

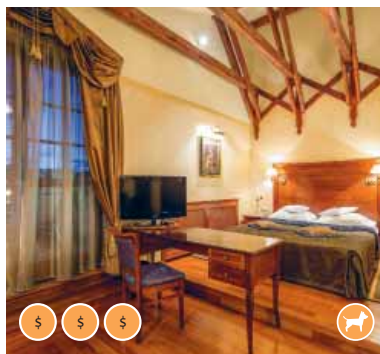
ul. Jana Kilińskiego 15, Białystok
aristohotel.pl

Znajduje się w kamienicy wybudowanej w 1897 roku. W czasach świetności gościło w niej wielu elitarnych lokatorów, niestety z czasem zaczęła popadać w ruinę. W 2009 roku udało się przeprowadzić jej całkowitą modernizację, zachowując przy tym oryginalną fasadę. To butikowy obiekt w sercu miasta.

2 HOTEL BRANICKI

ul. Zamenhofska 25, Białystok
hotelbranicki.com.pl

Znajduje się na uboczu, w lokalizacji zapewniającej ciszę i spokój, a jednocześnie pozwalającej dostać się spacerem do centrum miasta. Wnętrze inspirowane są obiektem Ritz, który był uosobieniem luksusu. Na miejscu znajduje się centrum odnowy biologicznej oraz restauracja.

Zespół pałacowy Branickich

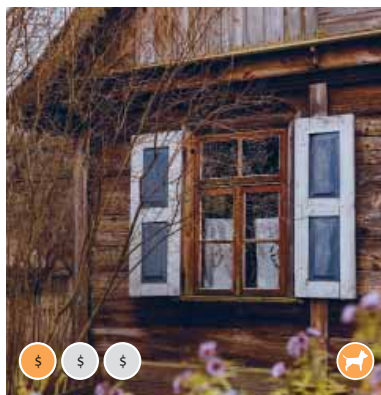

📍 PODLASKIE MUZEUM KULTURY LUDOWEJ

ul. Leśna 7, Wasilków
skansen.bialystok.pl/
wynajem-pokoi-w-skansenie

Ciekawą opcją, bez luksusów, ale za to w wyjątkowym klimacie, jest nocleg na terenie podlaskiego skansenu. W za-
bytkowym drewnianym domu znaj-
duje się kuchnia oraz łazienka. Spanie
w skansenie z pewnością będzie świet-
ną przygodą.

ISTORIA

MIĘDZYLATKI

MUZA

PODZIAŁY

PARKI

PIKNIKI WIDOKOWE

JEDZENIE

NOCLEGI

INSTASPOTY

DLA DZIECI

CIEKAWOSTKI

INSTASPOTY

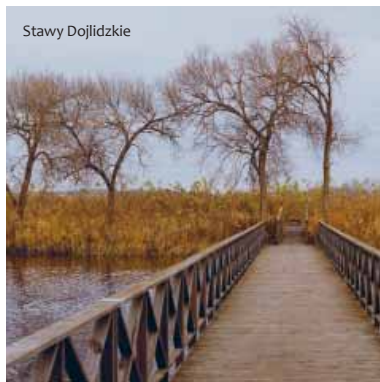
1 STAWY DOJLIDZKIE

To prawdziwy raj dla miłośników fotografii. Piaszczysta plaża, zbiorniki, wyspy i pomosty dają ogromne pole do działania, ogranicza was tylko kreatywność.

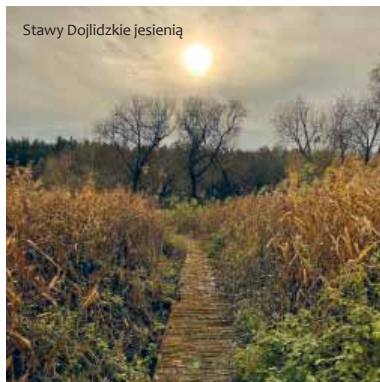
2 SZLAK BIAŁOSTOCKICH MURALI

Liczy około 4 kilometrów, a na jego trasie znajdziecie kilkanaście malowideł. Przejście całej trasy zajmuje mniej więcej 90 minut, a każdy z napotkanych murali jest świetnym tłem do zdjęć.

Stawy Dojlidzkie

Stawy Dojlidzkie jesienią

Szlak białostockich murali

ATRAKCJE DLA DZIECI

1 AKCENT ZOO

ul. Podleśna 4, Białystok
(w Parku Konstytucji 3 maja)
🕒 codziennie – 9.00–18.00

Białostocki ogród zoologiczny zajmuje teren dawnego „Zwierzynca”, dzisiaj w granicach parku Konstytucji 3 maja, i jest ogólnodostępny – czynny przez cały rok, a wejście jest bezpłatne. Mieszkają tu głównie zwierzęta parzystokopytne, takie jak kuce, koniki, muflony, żubr, ale też niedźwiedź i trochę ptaków.

2 PARK ROZRYWKI W JUROWCACH

ul. Nadawki, Wasilków
🕒 od kwietnia do października:
pn.–pt. – 10.00–18.00,
sob.–niedz. – 10.00–20.00

Znajduje się w sąsiedztwie skansenu, w odległości zaledwie kilku minut jazdy od Białegostoku. Na najmłodszych czeka tu mnóstwo atrakcji: od minirollercoastera przez dmuchańce i trampoliny po baseny z łódkami. Starsze dzieci z pewnością skorzystają z parku linowego. Jeśli tu będziecie, koniecznie wstąpcie do Jurajskiego Parku Dinozaurów. Prowadzi przez niego ścieżka z gigantycznymi figurami dinozaurów, a każda z nich jest szczegółowo opisana.

Wejście do Akcent Zoo

Zwierzęta w Akcent Zoo

Park Rozrywki w Jurowcach

CIEKAWOSTKI

Las Pietrasze to popularne miejsce spacerów. Mało kto jednak wie, jaką ma historię. W trakcie pobytu udało mi się odnaleźć w nim ruiny... bazy carskich sterowców z 1914 roku. Ogromne, bo mierzące nawet 77 metrów, zeppelin były tu napełniane wodorem, a następnie wznosiły się w powietrze, żeby bombardować okolice w trakcie walk z państwami trójprzymierza. Potrafiły rozwinąć prędkość do 68 kilometrów na godzinę. Niestety, miejsce nie jest w żaden sposób opisane ani zabezpieczone, choć wciąż można tu obejrzeć pozostałości po zbiornikach oraz hakach mocujących zeppelin do ziemi.

W Lesie Bacieczkowskim znajduje się symboliczny cmentarz z pomnikiem upamiętniającym miejsce stracenia 3 tysięcy Białostoczan, rozstrzelanych w latach 1941–1943. W 1944 roku Niemcy, aby zatrzeć ślady swojej zbrodni, wydobyli i spalili zwłoki ofiar. Pomnik odsłonięto w 1980 roku.

Lubicie grzebać w starociach? Jeśli tak, to polecę wam miejsce, w którym można znaleźć różności z zamierzchłych czasów. Giełdy staroci są organizowane przez Stowarzyszenie Kolekcjonerów

w Białymstoku oraz P.W. JARD na terenie Klubu Rozrywki „Kraąg” przy ul. Wierzbowej 6 w Białymstoku, w każdą drugą i czwartą niedzielę miesiąca w godzinach 6.00–14.00. Z kolei „Rynek Staroci” jest organizowany przez Stowarzyszenie Kolekcjonerów w Białymstoku w każdą trzecią niedzielę miesiąca na Rynku Kościuszki – obok ratusza.

Region, w którym styka się tak wiele kultur, musi mieć swoją gwarę. Bazuje ona na językach: polskim, białoruskim, litewskim, rosyjskim, ukraińskim i jidysz. Dziś Podlasie kojarzone jest głównie z tak zwanym zaciąganiem, czyli długim wymawianiem samogłoski akcentowanej. Charakterystyczna jest tu również wymowa głoski „ł”. Podlaski charakter języka polskiego wydaje się dziś mało prestiżowy, ale zaskoczę was – kiedyś było odwrotnie. „Kresowe ł” wymawiane przez poetów, muzyków, aktorów było domeną inteligencji. Czasem w rozmowie można tu usłyszeć zanik końcówek w czasownikach w stronie czynnej czasu przeszłego, na przykład „my dawali” (zamiast „my dawaliśmy”) albo „ja pojechał” (zamiast „ja pojechałem”).

HISTORIA

MIEJSCA

MUSZA

PODZEMIA

PARKI

PARKI WODNOE

JEDZENIE

NOCLEGI

INSTALACJE

PLAN ZBIENI

CIEKAWOSTKI

To niestety koniec
bezpłatnego fragmentu.
Zapraszamy do zakupu pełnej
wersji książki.